

Vármegyei Közélet

(SZOLNOK-DOBOKA)

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. A SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI SZÖVETKEZETT PÁRTOK HIVATALOS LAPJA.

XXXII. évfolyam.

32. szám.

Dés, 1907 augusztus hó 8-án.

Megjelenik minden csütörtök reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felölös szerkesztő: **Dr. BENE FERENC.**

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 kor

Egyes szám ára 20 fillér.

Rossz út.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy császári és királyi kamarás, a ki ennélfogva méltóságos volt. A mely levelei nem méltóságosnak voltak czimezve, azoknak kijavította a czimzését és könyörtelenül visszaküldte őket. Egy ilyen levél aztán — már méltóságos czimmal — vissza került hozzá és így szólt: „Felkérjük Méltóságodat, hogy nálunk levő 20 korona váltótartozását 8 nap alatt rendezze, különben a tartozás négy éves voltára való tekintettel kénytelenek leszünk“ stb.

Ez a furcsa eset jutott eszünkbe, mikor arról gondolkodtunk, hogy egész politikánk meddő közjogi kérdések hiábavaló feszegetésével foglalkozik a helyett, hogy a dolgok mélyére nyulna, vagy legalább is látna. Most az egyszer igazat kell adnunk az újságírók közkedvelt barátjának, az igen nemes Szemere Miklósnak d. g. H. abban, hogy nem boldog a magyar. Ilyenkor az embernek a legelemibb képzettség szabályai folytán nagy hajók jelennek meg a lelki szemei előtt, a melyekről beesett szemü, lesóványodott barna arczok bámulnak bele a nagy vízbe. Igen, a régi nótáról van szó. Annyival is inkább, mert az ilyesmirtől sohasem lehet eleget beszélni. Napról-napra fogy a munkaerő, fogy a magyarság, és az ország hasonlít egy lyukas liszteszákhoz, a melyből lassan, de biztosan szivárog a liszt. Hiába méltóztatnak selyemfonállal ráhimezni, hogy: „Ez a mi zsákunk“. Az nem használ semmit. Egyetlen egy mód van. Erős, becsületes spárával be kell varrni a lyukat.

Az ország akármelyik utcáján találomra meg lehet fogni egy embert, az a második

szó után okvetlen arról fog panaszkodni, hogy a drágaság már elviselhetetlen. A lakás drága, a cukor drága, a liszt drága, a krumpli drága, a cseléd drága és drága minden, a mi a legesekélyebb összefüggésben van az étellel. A földmivelő ember azért panaszkodik, mert a befektetés óriási pénzbe kerül, ami nem térül meg neki. A hivatalnok panaszkodik, mert a megélhetés méregdrága, a fizetése pedig nagyon kicsiny. Az iparos panaszkodik, mert az anyagot alig tudja megfizetni, a munkáját pedig más nem tudja megfizetni. A kereskedőnek is van baja a közgazdasági ár-emelkedésekkel, aminek az az eredménye, hogy csak a Rothschild-csoport vásárolhat nála. Még a bankokra is rájár a rud. Mert az Osztrák-Magyar Bank — a mely különben még mindig közös — felemelte a kamatlábat, kölcsönt nem lehet folyósítani, ha csak uzsorakamatra nem.

A felülről jövő mesterséges közdrágításnak tehát mi isszuk meg a levét, amely nagyon keserű. Mi, a lateiner, vagy kereskedő, vagy iparos, vagy földmives. Többgyermekű családapák hideg verejtékekkel a homlokukon számolgatják elsején a fizetésüket. Nem arról van szó, hogy megye az asszony iurdóre és veszünk-e egy grammfont, hanem arról, hogy mit eszünk holnap és ha ez így tart tovább, lesz-e egyáltalában mit ennünk. A ki könnyen tud szakítani egy pár tradícionális szállal, a mi idefüzi, annak nagyon könnyen áll a gondolat, hogy gyerünk át a nagy vizen, ott megfizetik, ha dolgozunk és olesó az ennilaló.

Segíteni lehet a bajon. Csak akarni kell. Csak oda kell nyulni, a hol a baj fészkel és határozott kézzel megcsinálni azokat a

dolgokat, amik segíthetnek. A dolog a bőrünkre megy és ilyenkor nem vagyunk kíváncsiak arra, hogy a buenosayresi konzulátuson tudnak-e magyarul. Nem közjogot kérünk, hanem megélhetést. A ki jól van lakva, az politizálhat vigan, de az embereknek most nem ez kell. A ki nyomorog, annak édeskevés vigasztalás, hogy a londoni táviróhivatal már kezdi érteni az Ausztria és Magyarország közötti ravasz különbséget. Kérünk kevesebb nagyurat, a ki nem dolgozik és ezen a pénzen kérünk fogyasztási adóleszállítást azoknak, a kik dolgoznak. —i—t.

VÁRMEGYE.

— **Közigazgatási ülés.** A vármegyei közigazgatási bizottság folyó hó 9-re kitűzött ülése során annak erdészeti, erdőkihágási, árvaügyi és adófelszámolási albizottságai is ülésileg tárgyalják le az időközben felmerült ügyeket. A bizottság ülésén a távollevő főispán helyett Bándy György alispán fog elnökölni.

— **Hidépítés.** A kereskedelemügyi miniszter a Bélahegy mellett levő u. n. Dés-Szamosártéri régi fahid helyett új vasszerkezetű hid építését engedélyezte, illetve az e tárgyban létrejött szerződést végleg jóváhagyta. Az építkezés már folyamatban is van és nemsokára egy minden tekintetben megfelelő szolid alkotással gyarapodnak műtárgyaink.

— **Körrendelet.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter körrendeletben hívja fel az ország lakosságának figyelmét egy nagyszabású amerikai reklám vállalatra, a mely a magyar közönség hiszékenységének kizsákmányolására alakult „First Hungarian Oil and mining Co“ Első magyar kőolaj és ércbánya részvény-társaság név alatt. Ez az impo-

TÁRCZA.

Andantino.

*Enyhe, részegítő
Ákacillatot nekem,
Lassu mámorától
Fuljon el lélegzetem.*

*Édes áradása
Hadd temesse lelkeimet,
Balszamos fuvása
Arcomat lehelje meg.*

*Puhaselymű szirmok
Büvös záporát nekem.
Én a legszebb asszonyt
Szeretem, szeretem. . .*

Vass Béla.

Levelek.

— A „Vármegyei Közélet“ eredeti tárczája. —

I.

Édes jó Anyám! Szinte szégyellem már magam, hogy minden levelemet bocsánatkéréssel kell kezdenem, de most, hidd el, teljes joggal várom a bocsánatodat. Te tudod nagyon jól, hogy a te bolondos, rossz fiad neked nem szokott hazudni

soha. Most igazán azért nem irhattam ilyen sokáig, mert belemelegedtem a tanulásba. Tanulok teljes gőzerővel, hogy legalább a szorgalmammal mutassam meg, mennyire át tudom érezni a helyzetedet, mikor idegen emberekre vagy utalva azért, hogy énnekem mindenem meglegyen, míg te mindent megvonsz magadtól. Ha tudnád, mennyire fáj nekem, mikor legutolsó leveledben olvastam, hogy mennyit türsz, szenvedsz, dolgozol, csak hogy azt a pénzt megküldhesd nekem. Azt a pénzt meg is kaptam, de szerettem volna dühömben szétépíteni a bankókat, mert az arczomba kergette a vért az a gondolat, hogy ezért a komisz pénzért az én imádott édesanyámnak idegen emberek kapzásokodásait kellett eltűrni, akadékoskodásait olyan embereknek, akiknél az én édesanyámnak a cipője sarkában több a nemesség, a jóság, a sziv. Mondom, szét szerettem volna tépni a bankókat, de mit csináljak. A pénz kellett, a vizsga olyan drága és én most okvetlenül le akarom tenni. Tettem magamnak lelkiismereti furdalásokat azért is, hogy miért nem vállaltam el valami kis diák tanítását, hogy apránként összerakhattam volna a vizsgadíjat. De nem tehettem. Az anyag óriási és nekem minden erőmet meg kellett feszítenem, hogy elvégezzem. Most már hálistennek, a legnagyobb részén túl vagyok, a többi gyerekjáték, nagyon sok dolgom nem lesz. Rám is fér már egy kis pihenés, mert ha látnál, nem hiszem, hogy megismernéd a fiadat. A szemem be van esve, igen sokat fogytam és egyáltalában nagyon rosszul

nézek ki. Ugy nézek ki, mint a sánta Makra, aki a tavaly halt meg. Erről jut eszembe, Dombó Pista tegnap ment haza, azóta bizonyosan fel is keresett. Neki is most fogok írni. Hát csak légy nyugodt édes jó anyám, nincsen semmi különösebb bajom. Hogy mikorra tűzik ki a vizsgámat, nem tudom biztosan, de annyi szent, hogy alig várom azt az időt, mikor a vizsga után hazamehet hozzád a jogász fiad, hogy megcsókolja az édes, édes kezedet, amellyel énertem forgatod naphosszat a tüt. Számtalanszor csókol a viszontlátásig szerető fiad, György.

II.

Mon vieux marcheur, most irtam az anyámnak levelet és egy pillanatig majdnem becsületes voltam. Csak majdnem, nem volt elég erőm hozzá. De erről nem irok. Megirtam anyámnak, hogy hazamentél. Csak hazudj neki, amennyi kifer belőled, különösen a vizsgámról. Itt semmi ujság nincs, beszámítva egy pár apró dolgot, ami azóta történt, amióta te elmentél. Mindennap járok fel a vénasszonyhoz. Te, a szellemi aljasságnak, az ostobaságnak, a butaságnak összes jellemző vonásait foglald össze egy öregasszonyba, megkapod ezt. Ma véglegesen elhitte, hogy szerelmes vagyok bele. Majdnem elkaczagtam magam. Az a baj, hogy a dolgot nem tudom siettetni, pedig a pénzem már alaposan fogytán van. Kaptam anyámtól százötven forintot. Ebből huszért csokor Zsuzsának, tíz a vacsora, meg a fiakker, harmincz egy

náló című jeles vállalat hirdetéseiben minden alpnélkül arra hivatkozik, hogy a magyar kormány kedvezményeket és állami segélyeket helyezett neki kilátásba és hogy a társaságnak a galicziai hírneves petroliumterületek szomszédságában 18000 hold olyan földje van Magyarországon, a melyen petrolium források vannak.

Amerikai és magyar sajtóhirdetésekből hívja fel a közönséget részvényvásárlásra, s e részben elsősorban a magyarságra számít. Ezek a nagyhangu hirdetések alkalmasak a megtévesztésekre és konszultusi uton már intézkedés is tétetett a hirdetések nem megfelelő és valótlán részeinek demontálására; viszont a terveiben hirtelen leleplezett jeles vállalat kötelező erejű nyilatkozatban, az eddig már körül-belül 6000 dollárt tevő s jobbadán magyar eredetű részvény-jegyzés, illetve befizetések visszatérítésére garanciákat is vállalt.

— **Közgazgatási bejárás.** A Szurdok—keresztesi telepen felfedezett kőszén-telepnek bányászati szempontokból való kiaknázására nagyobb külföldi tőkével egy konzorcium alakult, amely a létesítendő nagyszabású ipartelepen egyúttal lokomobil járatu szállítás berendezését tervezi.

A bányauzem engedélyezéséhez szükséges hatósági bejárást a vármegye alispánja egyetértőleg a m. kir. államépítészeti hivattal, folyó évi augusztus hó 16-ára tűzte ki.

Fürdői levél.

Sztojka-fürdő, 1907 jul. 29.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Multkori együttutazásunk alkalmával tett ígéremnek eleget teendő, hogy hivatásszerű közérdeklődését lehetőleg kielégítem, referálok az itteni dolgokról s állapotokról.

A magyarláposi ev. ref. egyház pénztára javára folyó évi július hó 28-án a sztojka-i fürdő disztermében rendezett zártkörű Anna-bál tegnap folyt le s remény felett sikerült. Remény felett mondom, mert a nap folytán több versen hullani kezdett eső, estefelé már a verandai közönséget teljesen beszorította, oly zivataros záporra nőtte ki magát, mely tökéletes befagyással fenyegette a tervezett bált.

A mintegy hagyományoszerűen rendesen jól sikerülni szokott *sztojka-i Anna-bál* azonban, mely nemcsak a fürdői közönség, hanem az egész vidék értelmiségére nézve is — ide értve persze főleg a táncszomszjas mindkét nemű fiataloságot — eseményszámba megy: most sem hagyta cserben a már szűkölni kezdett tevékenykedő rendezőseget.

Ozsonna után egyszerre csak érkezni kezdettek s egymást érték a kocsi mindaddig, míg a 8 óra-kor reárendített, úgynevezett beharangozó, egy, a

karperecz, ami megtetszett neki. Czigaretta, meg egyéb számárságokkal együtt elment épen hetvenöt, ami az egésznek a fele. Holnap van a vénasszony-nak házbérnyegede, kap egy csomó pénzt, esetleg lehet valamit csinálni. Mellékesen megjegyzem, hogy végtelenül utálok magam. Még pedig azóta olyan nagyon, mióta anyámnak irtam és egy ponton már ott voltam, hogy mindent, mindent megírok, aztán zsebreveszem a levelet és magam adom oda neki, aztán otthon maradok és dolgozom akármit, bánom is én, de dolgozom, mint egy állat... de aztán eszembe jutott, hogy nem értek semmihez. Valami undorító csömör fogott el ettől az egész világtól. A vénasszonytól, Sárítól, akít különben szeretek a romlott lelkem minden örült-ségével, a fiuktól, tőled, mindenkitől. Mit csináljak. Elmentem Sáriért a színházba, kivittem Ósbudába, vacsoráztunk, dorbézoltunk, pfúj. Azalatt az anyám otthon varrt a petrolium-lámpa mellett, hogy legyen, amit egyék. A jövő héten valószínűleg főbelövöm magam. De ez csak beszéd, mert már leszoktam arról, hogy komolyan vegyem az elhatározásaimat. A gróffal meg a másikkal találkoztam az éjjel; nyájasan köszöntünk egymásnak, nem sejtetek semmit arról a papirosról, amire ráírtad őket, és amely a Központi Hitelintézet váltótárczájában várja, hogy lejárator elintézd. Az még vigaszal némileg, hogy te még jellemte-lebb vagy, mint én, ha ez egyáltalában lehetséges. Zsuzsa kocsija állt meg az ablakom alatt. Szervusz. Georges.

termet várakozáson felül megtöltött szép társaságot terelt be Terpsichore templomába.

Volt ott sok rendű és rangú vendég az egyházi prelatustól és kanonoktól egész a világi főúrig, tűzdelve magán és közhivatalnokokkal, kik példás jógyertésben működtek közre a hangulat emeléséhez s élvezték annak igényeik és tehet-ségeikhez mért arányában, kellemetességeit.

A négyest 30—35 pár táncolta, a fürdő rendes jó cigánybandájának lelkesítő zenéje mellett, mely csárdás, boston és körtánczok váltakozó egymás-utánjában, a kitűnő hangulatot ébrentartotta kivilágos virradtig s a társaság csak reggel 4 óra felé oszladozott szét.

Feltűnt azonban többeknek, hogy körülbelül 17—20 fiatal 15 éven aluli gyermeklányka és megfelelő számú fiúgyermek is részt vett a bálban s oly otthonosan igyekeztek találni magukat, mintha arról lennének meggyőződve, hogy azt *éppen nekik kezdlek.*

Igaz ugyan, hogy rohanva haladó századunk némi jogosultságát kezdi már tűrni (félreértett humanismus és gyarló nevelési rendszerből) a *nincsenek már gyermekek*, közkezen forgó kifejezéseknek, mindazonáltal egy budapesti lakos, to-rontálmegyei eredetű, distingvált fiatalember, mégis elsodálkozott ezen s fölemlítette, hogy megyéjében szabályrendeletilag 100 koronával bírságotlák meg a köteleességéről annyira megfélekedett szü-lőt, hogy 15 éven aluli gyermekét nyilvános bál-ban résztvenni megengedi.

Ezen szabályrendelet úgy látszik megyénkben is hézagot pótolna.

A legkényesebb referádának a bálkirálynő meg-nevezésének alig tehettem volna eleget, ha e nehéz kérdést másnap megbeszélésünk közben Prelátus korelnökünk — persze csak: *„Általános műveltség közben és annak alapján kifejlődött szépészeti ér-zéke nyomán”* (mint tréfás szakismereti czélzá-sunkra megjegyezte) — legilletékesebben el nem döntötte volna. De így e kérdésben egyhangulag megválasztott bíránk, ki úgy korra, mint társas-dalmi állására nézve is leginkább képes elviselni egy ily ítélet valóban jelentékeny terhét — lett légyen ítélete bármily igazságos — eldöntvén a nagy kérdést, megsughatom, hogy *választása a magyarláposi szolgabírónőra esett*, de mindjárt fölemlítette az igen kellemes „*rokoko*” jelenséget képezett s szépészeti érzékét fölmelegített *fürdő-igazgató orvosnét* is.

A lányok közül bálkirálynő kijelölésére a buda-pesti gavallért találván legilletékesebbnek, ő is megnevezé választottját s az is egy magyarláposi kislány, de tekintettel — a már nem annyira el-fogulatlan bíróra s — különösen arra, hogy a lányka alig lépte át a bakkfissi küszöböt s éppen ezért nyilvános kijelölésével talán árthatnánk, ki-találását a kevésbé érdekelt bál társaságnak ma-gának tartjuk fenn.

Személyekre kiterjeszkedő, bővebb észrevételeket a multság lefolyásáról azért nem tehetek, mivel egyáltalában nem lévén bál kedélyhangul-tban, magam csak jegyem megváltásával vehet-tem részt s ezen sorokat is csak közvetett, de azért teljesen megbízható információj alapján ír-hattam.

Miután az idő előre haladott s a vizivás vára-kozik már rám, a fürdői állapotokról a jövő számban. Isten velünk!

Justus.

HIREK

— **Tagdíjak.** A Magyar Védő-Egylet ezuton kéri fel azon tagjait, akik tagdíjakkal még hátra-létkban vannak, hogy az esedékes díjakat fizés-sék be.

— **Városi közgyűlés.** E hó 5-én tartotta meg a város képviselőtestülete rendkívüli közgyűlését, a melyen máskülönbem semmi rendkívüli dolog nem történt. Egy érdekesnek ígérkező pontja volt a közgyűlésnek. Nehány képviselőtestületi tag ugyanis indítványt jelentett be Nagy István rendőralkapitány fizetésének és lakbérének felemelése iránt. Mivel azonban egy előző pont folyamán a város a két alkapitány és aljegyző választását megsem-misítette, az indítvány a legközelebbi választás megejtéséig tárgyalanná lett. A virilisták névjegy-zékének összeírására kiküldték Wolff Bogdán, Kustár Gyula és Göczi Károlyt Ezenkívül, az apróbb pontoktól eltérve, még néhány illetőségi és fizetésemelés iránti kérvényt intézett el a gyűlés.

— **Székely Társaságok kongresszusa.** Szamos-ujvárt folyó hó 6-án zajlott le a Székely Társaságok Szövetségének évzáró nagy vándorgyűlése. A kongresszusszerű ünnepélyes összejövetelen mintegy huszonegy székely társaság volt képviselve 50 tagja által és Szamosujvár város közön-sége ismert hazafias vendéglátással ünnepelte vendégeit a maga körében.

Az érkező vendégeket a Szamosujvári Székely Társaság elnöke Nagy Lajos főszolgabíró Nagy-iklód állomáson, Todorffy Lukács polgármester és Dömötör János tanár pedig Szamosujvárt ünne-pélyesen fogadták.

A közgyűlés és a kapcsolatos kirándulások rész-letes programját már közöltük, ennek különösen kiemelkedő pontját képezte azonban gr. Bethlen István országgyűlési képviselő magasröptü elő-adása, melyet „A Mezőség és az erdélyi magyar-ság” czimén tartott meg. Nemkülönbem általános tetszést keltett Deák Lajos kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója és K. Nagy Lajos főszolgabíró elő-adása, a melyben egy Szamosujvár—Marosvásár-helyt összekötő vasútvonal kiépítése mellett hozott fel sikerült és tartalmas érveket.

A kongresszuson a kereskedelmi-, vallás- és közoktatásügyi- és földmivelésügyi miniszterek is képviseltették magukat kiküldötteik utján.

Igen érdekes és követésre méltó újítás volt az elnökségnek az intézkedése, hogy a fehér asztalnál megtartott összejövetelről minden toasztot kiktű-szöböltek, hanem ezeknek a helyét mélyreható és általános érdekű beszélgetések foglalták el, a mely rendszer különben a társaságok összejövetelein általán szokásos formája a tárgyalásoknak.

Többszörös elismerés illeti meg a Székely Társaság szamosujvári vezetőségét és annak tagjait, hogy alig pár évi tevékenykedő munkásság után a város anyagi és erkölcsi életigényeinek fejlesztése s kielégítése terén is nem egy sikeres ered-ményt tudnak felmutatni, — de másrészt javunkra szolgáljon az a siker is, hogy a Székely Társaságok Szövetségének kereteiben értékes tagnak bizonyultak és hogy az annyi érdekes anyaggal bővelkedő kongresszus megtartására ezidén épen Szamosujvár, vármegyénknek ez a sok tekintetben rokonszenves derék városa szemeltetett ki.

A jövő évi nagygyűlést a kongresszus Aradra tűzte ki.

A gyűlés bevégeztével a város nevezetességei-nek megtekintése után f. hó 7-én mentek szét az egyes kiránduló csapatok egy jól sikerült, hosz-zas munkálkodás eredményeit vivén magukkal a Társaság által rendezett kirándulásokra.

— **Nyelviskola.** Niedzielskyné Manz Hermin, a ki ezelőtt Szamosujváron lakott és hosszú oktatási prakszisa nézhet vissza, Désen fog letelepedni, hogy német, francia és angol nyelvből, valamint női kézimunkából az érdeklődőknek magánoktatást adjon. Azoknak, akik a mindenesetre kedvező alkalmat fel akarják használni, kiadóhivatalunk nyujt bővebb felvilágosítást.

— **Betörés.** Egy több merészséggel, mint gya-korlati zsenialitással megáldott ember e hó 2-án éjjel nekiállt a Sztojka-üzletnek furóval és kalapács-csal, de mikor látta, hogy nem sokra megy, családottan a Fáy Ida-féle üzletben próbált szerencsét. Itt azonban újabb csalódás érte, mert itt sem tudott boldogulni. Most már az ambíció dol-gozott benne, mikor elkeseredve ment neki a törvényházzal szemben levő Kallus-féle fióküzlet-nek. Fáradozását siker koronázta, mert feltörte a boltot és 350 korona készpénzt vitt el. A rendőr-ség nyomozza a szorgalmas betörőt.

— **Nyári művészet.** Dész művészet dolgában elég különös életet él. Télen át semmi sincs, ami az esték egyhanguságába valami kellemes változatos-ságot vinne az egynehány táncmulatságon kívül, ősszel kong a színház, de nyáron, ah nyáron itt van az obligát czirkusz és az orfeum. Az elmúlt napokban két olyan társaság mulattatta a dési férfitársaságot, amely kétségtelen nagyzási tenden-cziával orfeumnak nevezte magát. Izléstelen tingli-tangli dalok, már nem is kétértelmű kuplék, sze-lideknek alig nevezhető disznóságok, mindez az orfeum jellegzetes előfeltétele, a francia szelle-messég végleges kizárásával. És ez a nemes mu-ltság kerekedett feléje a Hungária két értékes attrakciójának. Itt volt ugyanis Kóczé, és rögtön utána itt volt az öreg Boka. Két ellentétes világ érintette egymást a két primás személynében. Kóczé tagadhatatlan technikájával, szédületes trilláival és félelmetes biztosságú, néha már szinte kellemetlen üveghangjaival az új Budapest cigányzenéjét hozta le közénk, míg az öreg Boka a régi cigány be-csületes és őszinte átérzésével játszotta azokat a nóátakat, amiket az új generáció már nem ismer, inkább magának, mint annak a tiz embernek, aki érdemesnek tartotta meghallgatni. Ismételten meg-jegyezzük, hogy ugyanakkor az úgynevezett orfeum tele volt. És aztán itt van most a vakáció szemé-nyé a czirkusz, a Stutzbart-czirkusz, tagadhatat-lanul jó társulat, amely 6-án tartotta meg zsufolt közönség előtt első előadását.

— **Főhivás.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kereskedelmi és iparvállalatok, a szállító cégek és a nagyközönség figyelmét arra hívja fel, hogy a nagytömegekben feladásra kerülő épület és tűzifa, továbbá szén, érc, kő stb. hason természeti és időhöz nem kötött egyéb árúk zömét lehetőleg a szállítási fődény bekövetkezése előtt f. évi szeptember hó végéig szállíttassák el. Az időhöz nem kötött szállításoknál a gabona szállítási fődény bekövetkezése előtt való lebonyolítása azért is szükséges, mivel a jelenlegi kereskedelmi konjunktúra s a gyárpar óriási fellendülése az idei ősz folyamán, a kevésbé kedvező terméskilátások mellett erős forgalomra enged következtetni.

— **Kóbor cigányok ellen.** A legutóbbi hetek borzalmas rablóeseményei arra birták az igazságügyminisztert, hogy a kóbor cigányok ellenőrzésére és szemmel tartására alkalmas intézkedéseket tegyen. Az elmúlt napokban utasította a törvényhatóságok első tisztviselőit, a csendőrkapitányságokat és a határszéli rendőrpáncsnokságokat, hogy fokozottabb figyelemmel ellenőriztessék a kóbor cigányokat s velük szemben a legnagyobb erélyvel járjanak el. Az egyes esetekre nézve pedig a nyomozás könnyebbé tétele végett elrendelte, hogy a nyomozó hatóságok kezei közé került kóbor cigányok személyazonosságának megállapítása végett újjelenyomatokat készítsenek. Az igazságügyminiszter leiratban véleményt kér az ügyészségtől, hogy a daktiloszkópia alkalmazását, vagy pedig azt tartja-e helyesebbnek, ha a kóbor cigánybandákat lefénnyképezik. A királyi ügyészek a fényképezést tartották megfelelőbbnek, még pedig azért, mert a daktiloszkópia ellen már találtak ki védelmi eszközt a rabló- és tolvajvilág bőlcsei. Ezentúl tehát a dáddékról és purdékrol majd fénykép albumot fognak vezetni a nyomozó és vizsgáló hatóságok.

— **Birtokvédelem.** A földmivelésügyi miniszter egy igen üdvös és célzataiban jelentőségteljes körrendeletet adott ki ismét. Ugyanis az üzletszerű birtokfeldarabolások helyenként leginkább a községi előjárások tagjainak támogatásával az utóbbi időben országsszerte aggasztó mértékű töltöttek, úgy, hogy a miniszter szükségesnek tartja felhívni a kiscgazda-közönség figyelmét a helytelen birtokfeldarabolások káros következményeire. Különösen azokra az esetekre kíván szigorú figyelmet fordítani, a melyekben nyilvánvaló, hogy a közvetítés a lakosságot rendkívüli módon kizsákmányolja, vagy pedig a parcellázás feltételei olyanok, hogy azok mellett a vevők boldogulása legalább is költséges. Ilyenkor kell a kiscgazdáknak az anyagi romlásukat előidéző vételektől tartózkodni. A miniszter még arra is hajlandó, hogy indokolt esetekben a hozzá intézett kérelemre a feldarabolandó birtok becslését saját szakkezeivel végeztesse s eképen hozzájáruljon ahhoz, hogy a parcellázás feltételei s a parcellázandó föld várható átlagos hozama között a helyes arány felderítették. Sőt a közérdekű parcellázásokat kölcsönök kieszközölésével is támogatni törekszik.

Esti levél.

(Folytatás.)

Hogy ezek után tulajdonképpen mi is a bajom ezekkel a pénzintézetekkel? . . . Arra is ráteker! A pénz egy általános értékmérő és csereeszköz, a melynek — legalább úgy tanítja azt a nemzetgazdaságtan — az általános vagyonmegosztás terén lenne nivelláló rendeltetése; ugyanis, a forgalom segítségével nemcsak termelő és fogyasztó igényei nyernek méltányos kiegyenlítést, de maga a pénz is folytonos, vándorlósi procedurának van alávetve, a miközben vagyonos, vagyontalan rétegek között váltakozva, úti fel tanyáját.

Amde mit teszen az a nyomorult pénz illetén esztelen vándorlása közepette: a vonzódás és assimilatio törvényeinél fogva oda huz, a hol több van, és elgurul onnan, ahol kevesedmagával nem érzi otthonosan magát. Ebben a csalfa forgatagában törekvéseit pedig felette elősegítik és megkönnyítik a pénzintézetek.

Mi lenne tehát ezek után ezeknek az apró-cseprő bankoknak a szerepe különösen a mi tőke- és vállalat-silány országunkban? Nemde az, hogy erre a pénzforgalomra normalis, egészséges szabályozással kedvezően fogjanak be. Előmozdítsák a közvagyonosodást; emeljék a közjólétet . . . ehelyett azonban óriási, megemészthetetlen számkolosszusokban az évi és félévi mérlegek egy horribilis nyers forgalomnak a képét mutatják be . . . a tantiemek, dividendák, sápok, bonék, s a könnyű nyerekedésnek ezerféle henczegő, hivalkodó változatait!

Ezek a rideg számsorok ha megszólalnának, lennének a megmondható, hogy a fényesen kértendő eredményes köztevékenységnek ezekhez a mérlegekben szereplő „tisza nyereség” című tételeihez mennyi sirás, mennyi könny és mennyi veríték tapad: hanem nem azoknak a verítéke, akik azokat különféle jövedelmező titulusok alatt lakonice zsebre vigják! . . .

Ha a Magyar Tudományos Akadémia pályatételt tűzne ki annak az ismertetésére, hogy a nagy Széchenyi által oly magas intenciókkal

beprotogált pénz- és hitelintézetek mit tettek egy félszázadon át a köznyomor, az általános elszegényedés, a kivándorlás, vagy egyes egész társadalmi osztályok elszármulását megállítására? . . . hát bizony ez a pályatétel egy másik félészázadon át kiadatlanul heverne, mert nem akadna jelíges levélke, a melyik elvige a pályadíjat. Az ellenkező tételre azonban nem győzne elég sok és magas pályabért kifizetni az Akadémia!

Hát ez kérem első sorban a mi hazai nagyobb és kisebb pénzintézeteknek az óriási és meg nem bocsátható hibája. Mint eső után a gomba, lepik el közgazdasági életünket ezek a honmentő, népboldogító frázisok jegyében szervezett apró-cseprő bankok, vidéki pénzintézetek, szövetkezetek stb. . . s ezzel az egészségtelen tultermékenységgel szemben szinte aránytalanul nő és emelkedik a kivándorlás, a kisipar, kiskereskedelem, kisbirtokos-osztály, a régi középosztályt ma helyettesíteni hivatott értelmiség és hivatalnoki kar ijeszto elszármulása, csenevészede és ma-holnap végpusztulása!

Történelem szanaszét speciális grümdolások az ipar, a kisbirtokos-osztály, a tisztviselő helyzetének szanalása, földtehermentesítés, parcellázás és más üdvös törekvések címén, de kétségtelen statisztikai eredményekkel lehet kimutatni azt, hogy azok élvezik legkevésbé a gyümölcsét az ilyen bankalapításoknak, a kiknek javára ezeket névlegesen szervezik! . . .

Megszállanak még egyes szűz vidékeket kette-sével-hármasával ezek a hangzatos intézetek; egy néhány merész speculatur vabanque-ot játszik . . . egy-egy vagyonosabb család bereszkirozza vagyonfőlölségét . . . s az üzlet pár év alatt fényesen beválik . . . a vidék végleg boldogulva és agyonboldogítva lesül, s emberestül marhástul, földestül a bankok inventariumba jut!

Ha nálunk öntudatos, lelkiismeretes és valóban nemzeti lenne a közgazdasági politika: ezeket a szanaszét grasszáló fiók Monte-Carlotkat már rég és alaposan meg kellett volna törvényhozásilag szabályozni!

Azt a nyavalyás falusi zsidót, a ki 8%-nál többet mer szedni és az kitudódik, bedunklizzák! Szent Isten! se szeri, se száma azoknak a különböző vidéki bankocskáknak és szövetkezeteknek, a melyekben a törvényesen megengedett maximális kamatlábon (8%) felül még különböző belső titkos pótdíjak szedetnek kezelési és más fajta pótlékek címén.

Már most még csak egy rikitó ellentétre fogok rámutatni, a mely a nemzetiségi és fajmagyar pénzintézetek közötti összehasonlítás révén tárul elénk.

A nemzetiségi pénzintézetek öntudatos és célzatos programmal a saját fajuknak támogatásán dolgoznak. Arra érdemes kezdő embereiket ipari és bármely más pályákon messzemenőleg támogatják. Megvetik számukra a megélhetés alapját. Kereskedőknek üzletet, iparosoknak iparteletet, műhelyeket állítanak be. A szászok emberséges alapokon már rég megoldották a termelő- és árusító szövetkezetek gyakorlati kérdését; kezdő ügyvédeiket, orvosait, tisztviselőket minden lehető uton-módon segítik, s ezeknek megkönnyítik az életküdelemmel való szembeszállást. Emellett öntudatos és a magyarságra sajnosan érzékeny birtok-politikájuk terjeszkedését nap-nap után érezzük.

Mutassa ki nekem bárki, hogy magyar pénzintézetek tettek-e és tesznek-e valamit ennek az ellensúlyozására? mutassa ki bárki, hogy olcsó és könnyű törlesztési kölcsönökkel, a személyi hitel fölös rigorosításainak humánus enyhítésével tényleg támogatják a középosztályt és megmentésére sietnek a magyar társadalom minden arra jogcímelt tartó rétegének: és én nemcsak visszazivom Esti levelemet, de örömmel lenyelem annak összes hasábjait. **

Kiadó: a „Vármegyei Közélet” szerkesztősége.

Hirdetések.

Kereskedelmi Bank r. t. Désen.

Leszámitol váltókat, kölcsönöket nyújt házakra és földbirtokokra, folyósít törlesztéses kölcsönöket legelőnyösebb feltételek mellett.

Elvállalja értékpapírok vételét és eladását, valamint minden bank szakmába vágó ügyletek lebonyolítását, továbbá elfogad

Betéteket

a legelőnyösebb kamatozási és visszafizetési feltételek mellett.

Sz. 324,325,326 -- 1907. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a magyarlápósi kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. 690/3, 693/3, 689/3 sz. végzése következtében Dr. Buzura Gábor ügyvéd által képviselt Gyerman Miklós, Papp Sándor, Papp Toma javára, Papp Miklós és Papp Marjuka ellen 190 K. 176 K, 100 K s jár. erejéig 1907. évi július hó 9-én fogantott kielégítési végrehajtás útján- le és felülfoglalt és 1086 koronára becsült következő ingóságok ú. m. csűr istálló, kamra, borozda, 2 hordó, 1 szövőszék asztal, 2 falada, 12 diszkendő, 4 párna, 2 boglya széna, 1 ház, 1 csűr, istálló, 1 bivaly üsző nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a magyarlápósi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 364/2, 365/2, 363/2 számú végzése folytán 190, 176, 100 K tőkekövetelés, 190 K után 1907. évi június 10-től 5% kamata, 176 K után október 20-tól járó 8% kamata, 100 K után 1907. június hó 10 napjától járó 5% kamata, 1/3% váltódíj és eddig összesen 248 K 07 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig. Rohiban végrehajtást szenvedő lakásán 1907. augusztus 13-ik napjának d. e. 9 órája, Boérfalván 1907. augusztus hó 13-ik napjának d. u. 1 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Magyarlápósi, 1907. évi július 26. napján.

Osztian Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

HUNGÁRIA

— DÉS. —

Modern kényelemmel, központi fűtéssel, acetylen világítással ellátott tizen-nyolcz kényelmes szoba.

ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ.

Nagy választék ételekben és italokban.

Czokrászat: Napon a friss sütemények, czukorkák, liqueurök, befőttek. — Lakodalmakra és házimulatságokra menük előállítására szóló megrendelések kifogástalanul teljesítetnek, úgy helyben, mint vidékre.

Ujjonnan felszerelt

butorraktár

D É S

Uj-utca, a főgimnáziummal szemben.

GÁBRE JÁNOS

épület és butor asztalos

ajánlja leszállított árakban butorraktárban levő, solid készítésű

kárpitozott és hajlitott butorait ebédlő-, háló- és salon-szobák berendezését.

Telefon szám 19—21.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban

Désen, Rákóczi-ház 5. szám.

— **A Budai siremlék felavatását** az emlék-bizottság elnöksége f. évi szeptember hó 8-áról szeptember 22-ére halasztotta, tekintettel arra, hogy a kapcsolatosan rendezendő Budai emlékünnepe sikere érdekében az első időpont nem látszik alkalmasnak, mert még akkor igen sokan vannak távol a közönség köréből, és viszont maga az emlékünnepe előkészítése is hosszabb időt igényel.

— **Uj találmány.** E hó 4-én mutatták be a „Hungária“ éttermében Temesváry Károly és társai szamosújvári feltalálók új rendszerű tűzhelyüket, amely a főzőhelynek és sütőkemenczének praktikus kombinációja. A találmány legkiválóbb tulajdonsága a minimális tüzanyagfogyasztás, amit a feltalálók úgy értek el, hogy a tűzhely két oldallapját és fedőlapját kettős lemezből készítvén, azt valami hőszigetelő anyaggal, aszbesztzel vagy gipszzsel töltik ki. Így elértek azt, hogy a készülék nem adja át a meleget a környező levegőnek, hanem magában a sütőben koncentrálja, úgy hogy két kis darab fával 220° C-t tudnak előidézni. Mondani sem kell, hogy ha az új találmány bevalik, a tüzelőanyag növekedő drágasága mellett a közeposztálynak megbecsülhetetlen hasznára fog válni. A kemenczét több alakban akarják gyártani. A nálunk bemutatott tűzhely csak modell; a gyárban készült áru külseje sokkal mutatósabb.

— **Karaván.** Mióta a dánosi csárdát és családját emberfelel kegyetlenséggel meggyilkolta egy vándor cigány-társaság, azóta nincsen város Kárpátoktól Adriáig, ahová be ne kísérenének egy pár oláh cigányt a csendőrök. Dés is részesült e hó 1-én ebben a szerencsében. A csendőrök egy tizenkét koosiból álló karavánt kísérték be a városházára. A vizsgálat elég gyanús dolgokat talált a szekereken, aranyakat, ezüstneműt, mentecattokat, egyik szekér mintegy 2000 korona értékét rejtett magában, letartóztatni még sem lehetett őket, mert mindent hatósági okmányokkal tudtak igazolni. A csendőrség Alörig kísérte őket, ahol Besztercze felé vették útjokat.

— **Táncmulatság.** A dés—szamosújvári könyvnyomdászok szakegyületük saját könyvtára javára Szamosújvárt, 1907. augusztus hó 18-án (vasárnap) a „Korona“ szálloda kerthelyiségében, kedves idő esetén a városi „Vigadó“ összes termeiben virágversennyel egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendeznek. Belépő-díj: személyenként 1 korona 20 fill. Családjegy 3 korona. Azon hölgy, aki legtöbb virágsokrot kap, jutalomban részesül. A tánczenészeny a zenét Csikai Lajos kitűnően szervezett zenekara szolgáltatja.

— **Irnoki állás.** A városnál egyidőben a rendőrkapitányi állások betöltésével annak az állásnak a sorsa is el fog dőlni, amelyre most írták ki a pályázati hirdetményt. Az állás összesen 1100 korona illetménnyel jár. A pályázat ideje két hét.

— **Divorçons.** A házasság, úgy látszik, nemcsak a nagyvilági életben mondott csődöt. Az ügyészséghez a hét folyamán mintegy nyolcz bánatos férj tett feljelentést, a környékbeli oláh falvakból, hogy élete párja szó nélkül felpakkolt és a faképnél hagyta.

— **Halálozás.** Weinberger Lajos adótsit egy hetes leánykája meghalt. A szülők iránt a részvét általános.

— **Méhészeti tanfolyam.** A gödöllői m. kir. áll. méhészeti gazdaságban a f. é szept. 15-én kezdődő két éves tanfolyamra pályázat hirdettek. Felvételt hat 16—35 éves egyén. A kérvényhez melléklendő: 1. Születési bizonyítvány. 2. a negyedik elemi osztály végbizonyítványa. 3. hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó akármily gazdaságban legalább egy évet töltött gyakorlatilag. 4. erkölcsi bizonyítvány. 5. kiskorúaknál szülői beleegyezés. 6. egészségi bizonyítvány. 7. himlőoltási bizonyítvány. 8. katonai bizonyítvány arról, hogy folyamodó a két évi tanfolyam ideje alatt nem köteles szolgálatot teljesíteni. A felvett munkások a tanfolyamon teljes ellátásban fognak részesülni. Kérvények a földmívelési miniszterhez küldendők: Budapest, Országháztér 11. sz. címre.

— **Pályázati hirdetmény.** A közös hadsereg lábbeli és egyéb bőripari cikkek szükségletéből 22489 pár bakkancs, 440 pár rövidszárú csizma, 1239 pár dragonyos-csizma, 632 pár huszár-csizma, és a kolozsvári keresk. és iparkamara irodájában részletesen meg tudható többféle szíjgyártó cikkek a hazai kisiparosok útján fog beszerezettni. A szállítandó cikkek árára és méret nagyságára nézve tájékozás szereshető a kamara irodájában, megjegyezvén, hogy a végleges árak csak 1908. év márczius havában lesznek — az akkor irányadó bórarak alapján hivatalból megállapítva. Mivel pedig az ajánlat szabvány-minta alapján történhetik, ez okból a pályázatban részt venni óhajtókat figyelmeztetjük, hogy a kamara irodájában ajánlati mintáért oly időben forduljanak, hogy az 1 koronás bélyeggel felszerelendő ajánlat legkésőbb f. évi szeptember 7-ig a kamara irodájához benyújtható legyen. — Ezenkívül a pólai haditergészeti részére Polóban való tartózkodásuk alatt

szükséges 100,000 adag rántott leveskonzervre, 2000 kg. disznózsírra és 300 kg. teára, körülbelül 6150 korona értékben szintén pályázat hirdettek.

— **Államsegély-átutalás.** A kultuszminiszter Bobb Ágost kecskési gör. kath. el. iskolai tanító részére évi 270 korona államsegélyt átutalt.

— **Korpótlék-engedélyezés.** A közoktatásügyi miniszter Oana Pál láposdebreki g. kath. tanító részére 100 korona I-ső évtödös korpótléket engedélyezett.

— **Tanszer engedélyezés.** A kultuszminisztérium a gombási gör. kel. és a csatáni gör. kath. iskola részére ingyen tanszereket engedélyezett.

— **Iparos-tanoczkiskola szervezése.** A közoktatásügyi minisztérium Magyarlapon az 56 iparos és kereskedő-tanoczk tankötele száma f. évi szept. hó 15-én megnyitandó iparos-tanoczkiskolát szervezett.

— **Felekezeti tanítók fizetési ügye és államsegély.** Értesítésünk szerint a felekezeti és községi tanítók fizetésfelemlés, magasabb korpótlék és lakásügye, valamint ennek kapcsán az államsegélykérés módjait a f. évi XXVII. t. cz. végrehajtása ügyében kiadott ministeri utasítás keretében e napokban tárgyalás alá kerül a vármegyei közg. bizottsági ülésben. A hozandó határozatot az érdekelt körök még e hó folyamán kézhez veendik.

— **Nem engedélyezett taneszközök vagy segédkönyvek.** A közoktatásügyi minisztérium egy új rendelete értelmében az összes állami és községi iskolák igazgatói az olyan taneszközöknek vagy segédkönyveknek használatba vételétől és bevezetésétől szigorúan tartózkodjanak, melyek részéről hivatalos bírálat alapján engedélyezést nem nyertek arra, hogy az iskolákban használtassanak.

— **Magyar Otthon.** Elsőrangú penzio a főváros központján. Családok, házaspárok magános urak részére kényelmes, csendes otthon. Elegáns berendezett feregmentes szobák villanyvilágítással, külön bejárattal. Rézagyak, fürdők, lift. Kitűnő konyha, olcsó árak. Budapest. Főherczeg Sándor-utca 30. sz.

— **Gyakorlatok.** A Désen állomásozó honvédszázalaj, mint értesítünk, e hó 16-án indul a Kisküküllő-megyében tartandó dandárgyakorlatokra.

— **Érettségi.** A szeptemberi javító, pótló, esetleg kiegészítő és teljes érettségi vizsgálatok szept. hó 7-én d. e. 8 órakor tartatnak a kolozsvári r. kath. főgimnáziumban. Az érdekeltek előleges bejelentést végett aug. 31-éig tartoznak jelentkezni a helybeli áll. főgimn. igazgatójánál.

— **Pályázat.** Az orosházi Első Ferencz József Tanoczk-otthon az alapítványi és fizetési helyek betöltésére pályázatot hirdet. Orosháza községnek és az orosházi ipartestületnek alapítványaiért csakis orosházi illetőségű fiúk, az állami alapítványi helyekért bárki is folyamodhatik. — A folyamodó mindenkor a fiú szülője vagy gyámja lehet. Az Otthonba első sorban is valamely iparág megtanulásához kedvet és tehetséget érző teljes-, vagy félárva, azután szegény, vagyontalan, vagy másod-sorban jobb módú szülőknek gyermekei vétetnek fel. Előtanulmányképpen kikötötték a polgári-, a gimnázium, vagy a reáliskola 4. osztályának elvégzése, de kivételesen felvehető azok is, akik a fentnevezett iskolákban kevesebb osztályt jártak, vagy az elemi iskola 6. osztályát kitűnő sikerrel végezték. Akik alapítványi helyekre vétetnek, azok élelmezési díjban semmit sem fizetnek. — Az egész fizetési helyért 400, a félfizetési helyért 200 korona mindenkor évnegyedenként előre fizetendő. A felügyelőbizottsághoz intézendő kérvény mellé csatolandó: a) a keresztelő levél, b) az iskolai bizonyítvány, c) szegénységi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról az illetékes községi előjáróságtól, d) nyilatkozat a szülők vagy a gyámok részéről, hogy a felvenni kért fiút az iparos pályára képezetetik, hogy az inas-szerződésnek megkötését és az inasnak valamely műhelyben való elhelyezését az Otthon igazgatójára bízzák s végül, hogy kötelezik magukat az élelmezési díjnak évnegyedenként előre való pontos befizetésére, az előirt és megkötött alsó és felső ruházat beszerzésére, az orvosi és gyógyszerári költségek és az apróbb kiadások megtérítésére s végül e) orvosi bizonyítvány. A teljesen felszerelt kérvények folyó évi augusztus hó 15-ik napjáig az Otthon igazgatóságánál nyújtandók be. A kérvényben a választott iparágat meg kell nevezni.

— **Köztisztaság.** A város köztisztasága érdekében a tanács két üdvös újítást tervez. Az első a személtűgy végleges rendezésére vonatkozik. Ebben a részben az adatgyűjtés már meg is indult. A második a hirdetések felragasztását fogja szabályozni, mert a félig a falon maradt, leszakadozott, egymás hátrára ragasztott hirdetések egyrészt a házak külső képét rontják, másrésztől veszedelmes nyavalyák csiráit hordozzák magukban. Nem egy plakáttal végigragasztják a református templom kőfalkerítését, ami nem a legépületesebb látvány. A tanács most azon dolgozik, hogy hirdetőoszlopokat állítson fel a város főbb pontjain.

— **A dési Vadászegylet közgyűlése.** Augusztus 4-én tartotta meg évi rendes közgyűlését a dési Vadász- és Vedegegylet. Közgyűlés tudomásul vette a választmány, illetve az elnökség évi jelentését, a mely szerint az egyesület főtörékvése a mult év folyamán is a duvadak tervszerű pusztítására irányult s ezért a rendelkezésre álló területeken rendszeres mérgezéseket foganatosított, a melyek Székely János egyleti fővadőr buzgalomával szép eredményre vezettek. Így többek között elhullott 37 drb róka. Hasonló törekvéssel irtotta az egylet a kártékony szárnyasokat is. Az egyesületnek ezidő szerint 48 tagja van.

A közgyűlés a folyó egyleti évre védterületet nem jelölt ki s a vadászatot folyó hó 15-től kezdődőleg az egylet által birtt összes területeken megengedte, kivéve a hágói malomtól a Szamos balpartja s a Dés—szilágymegyei út közé eső területet, a csatáni és birtokossági erdőkkel együtt. Ezeket a területeken a vadászat özre, nyulra és fogolyra általában, a kopóvadászat pedig október 1-ig tilos. Ózakra való vadászat augusztus 15-től szintén meg van engedve, özsutát löni azonban tilos, s a mely tag ez ellen vét, 20 korona bírságot fizet. Kötelesek a tagok 2 pár kánya és 10 pár szarka- vagy varjulábot 1908 július 31-ig beszoigáltatni, avagy a megállapított váltásdíjjal megváltani. Az egylet vadászterülete a szentmargitai és révkolostori területek kivételével ugyanaz, mint tavaly volt. Kóboreket úgy a vadőrök, mint a tagok kötelesek irtani.

— **Továbbszolgáló altisztek polgári alkalmaztatása.** A honvédelmi miniszter egy igen czélszerű és helyes irányu mozzalmat indított, a melynek az lenne a célja, hogy a közös hadsereg, illetve m. kir. honvédség állományában a 6 éven túl szolgált altiszteknek a polgári életbe való visszavérés utánra is alkalmas módot nyújtson a további megélhetésre. Ez egy átmenet lenne a 6—12 évi szolgálattal bíró altisztek helyzetének megkönnyítése érdekében, a kik az u. n. igényjogosultságot még meg nem szerezheték. E czéltól megfelelő uton, puhatolódzás útján állandóan nyilvántartatnak az oly uradalmak nagybirtokosai, egyletek, társulatok, társaságok, kaszinók és társaskörök, a melyek a megfelelő udvarbírói, gazda, kocsis, kertész, mezőőr, erdőőr, kastélyfelügyelői, portás, inas, egyleti szolgálai stb. hasonló alkalmzatásokra 6 éven túl szolgált altiszteket tudnak alkalmazni, s viszont ezek részére is a megfelelő személyzet hatósági közvetítéssel lesz megszerezhető.

— **Adómentes benzin árának szabályozása.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a benzin-motorral dolgozó kisiparosok és kisgazdák tudomására hozza, hogy a kereskedelemügyi miniszter egy 1907. évi július hó 11-én kelt leirata szerint az adómentes motor-benzin mérsékelt eladási ára folyó évi augusztus hó 1-étől a folyó évi november hó 30-ig terjedő időszakra, illetőleg további intézkedésig métermázsánként 24 (huszonnégy) kor. ban állapított meg. A mérsékelt eladási árak az emelkedése természetes következménye a nyílt piaci benzinár tetemes emelkedésének, a mi a fogyasztás megnövekedésében és a termelés csökkenésében leli magyarázatát. Mindazonáltal a most megállapított mérsékelt eladási ár a benzin jelenlegi piaci árával szemben lényeges és pedig mintegy 5—6 korona engedményt képez. A fentjelzett rendeletben megállapított árak mellett adómentes motor-benzint mérsékelt áron a következő gyárak fognak szállítani: Kőolaj-finomító gyár Fiume és Brassó. Budapesti ásványolajgyár r.-t. Budapest. Magyar petroleum ipar r.-t. Budapest. Bihar-Szilágyi olajipar r.-t. Mezőtelegd. Szab. osztrák-magyar államvasutársaság magyar bányái, hutái és uradalmainak oraviczai kőolaj-finomító gyára, Oravica. Apolló kőolaj-finomító gyár r.-t. Pozsony. Orsovai petroleum finomító gyár r.-t. Orsova. Baruch Jeremiás petroleum-gyáros, Marosvásárhely. Felsőmagyarországi kőolaj-finomító r.-t. Turócszentmárton. Első sátoraljai helyi petroleum-finomító r.-t. Sátoraljai helyi. Hazai kőolajipar r.-t. Budapest.

— **Népgyűlés.** A dési szervezett ipari munkások vasárnap d. u. 5 órakor a „Sörház“ nagytermében nyilvános népgyűlést tartottak a „Munkásbiztosító törvény ismertetése“ napirenddel. Az egybehívók nevében Hochtejl Zsigmond üdvözölte a megjelent mintegy 200 ipari munkást és a gyűlés vezetésére elnökül Bugyi Istvánt, jegyzőül Korbély Jánost ajánlotta, mit a népgyűlés egyhangulag elfogadott. A megválasztott elnök megköszönte a bizalmat s a szót Drab Sándornak adta át, aki ismertette a napirendet. A hatóságot Nagy István r. ndőrkapitány képviselte. A gyűlés rendben oszlott szét.

— **A rongyszedős betegségtörlesztő.** A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben előadja, hogy a rongyok, csontok, bőröknek és egyéb hulladékoknak gyűjtése valóságos melegágya a himlőnek, difteritisznek, vörhenynek, lépfenének. A kereskedelmi miniszterrel egyetértve elrendelte tehát, hogy a csont, rongy és nyersbőr hulladék szedőknek a rendőrhatalóságok által kiállított és megbízhatóságukat igazoló bizonyítványt kell beszerezniök, nem árusíthatnak nyalánkságot s oly játékszereket, például sípót, amelyeket a gyerekek szájukba vesznek, ilyesmit ajándékba sem adhatnak. A mulasztások kihágási úton torlandók meg.

2731/eln. szám.

1-3

Birtok-eladás esetleg haszonbérbeadás.

A kolozsvári orsz. nemzeti színházi alap tulajdonát képező, Szolnok-Doboka vármegye: Szakatura, Drága-Vilma, Révkörtvélyes és Szelnicze, valamint Szatmár vármegye: Jóháza és Puttyásza községek határaitban fekvő 488 kat. hold és 851 négyszögöl kert, szántó, rét és legelő, továbbá mintegy 950 kat. hold erdőből álló birtok a rajta levő ingatlanokkal és a hozzátartozó malom és vízi, valamint vadászati jogokkal együtt 1908 évi április hó 25-től kezdve 5 évi tartamra haszonbérbe adó, esetleg örök áron eladó.

A bérletre, illetve vételre vonatkozó lepecsételt ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójához legkésőbb **1907. évi szeptember hó 20-ának, déli 12 órájáig** benyújtandók.

Az ajánlatokban a megajánlott évi haszonbér, esetleg vételár számokkal és betűvel kiirandó, s a megajánlott összeg 10%-a bánatpénzül a segédhivatali főigazgatónál óvadékképes értékpapirokban vagy készpénzben a fenti határidőig leteendő.

A haszonbérleti feltételek a segédhivatali főigazgatónál betekintheők, esetleg azok egy másolati példánya attól bekérhető. Fenntartom magamnak, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választshassak.

A m. kir. vallás és közoktatásügyi ministertől. Budapest, 1907. évi augusztus hó 3-án.

A miniszter helyett:

Molnár.

államtitkár

MAGGI-féle KONDENZÁLT LEVES

nélkül ne együnk levest!

Néhány csepp elegendő!

Készítik: MAGGI GYULA és TÁRSA.

Iroda: WIEN, IV/1. Gyár: Bregenz. 13-26

Szám 2354-907. tkvi.

1-3

Hirdetmény.

A Kissolymos község tkvi erdőelkülönítés következtében az 1869. évi 2579. sz. igazságügyi miniszteri szabályrendeletre képest átalakították s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29. t.-cz., az 1889. évi 38. t.-cz. és az 1891. évi 16. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélból az átalakítási előmunkát hitelesítése és a helyszíni eljárás **Kissolymos községben 1907. évi szeptember hó 16-ik napján fog kezdődni.**

Ennélfogva felhívattak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkvi végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, kik a tkvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság által kiküldött bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák elő;

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől elesnek;

4. mindazok, kiknek javára a tényleg megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagyilonda, 1907. évi augusztus hó 1-én.

Dr. Horváth
kir. albiró.

Tanuló felvétetik VÁRADI és POLONYI fűszer és csemege üzletében.

3 vagy 4 középiskolát végzettek előnyben részesülnek.

Sz. 645-1907. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. I. 1115/6. számú végzése következtében Dr. Horváth Emil ügyvéd által képviselt Dr. Siorbán Vilmos javára, Baló János ellen 16 kor. 24 fill. s jár. erejéig 1906. évi márczius hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 758 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok, tehen, szekér nyilvános árverésen eladottak.

Mely árverésnek a dési kir. járásbírósnak 1907. évi V. 604/1. sz. végzése folytán 16 korona 24 f. tőkekövetelés és eddig összesen 58 kor. 52 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Désen, adós lakásán közbejövettel leendő megtartására **1907. évi augusztus hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Désen, 1907. évi július hó 31-ik napján.

Szentpétery

kir. bír. végrehajtó.

Szám 2419-907. tkvi.

3-3

Hirdetmény.

Kiskaján község telekkönyvi birtokszabályozás következtében az 1869. évi 5579. sz. szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1868. évi 29. 1889. évi 38. és 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi 29. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélból az átalakítási előmunkát hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1907. évi szeptember hó 9-ik napján fog kezdődni.**

Ennélfogva felhívattak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkvi végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, kik a tkvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4. azok, kiknek javára a tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Bethlenben, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi június 29-én.

Vályi Pál,

kir. albiró helyett:

Csegezi,

kir. albiró.

Sz. 5144-907. tkvi.

2-3

HIRDETMÉNY.

Kishavas község telekkönyvi birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi 29., 1889. évi 38. és 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélból az átalakítási előmunkát hitelesítése és a helyszíni eljárás Kishavas községében **1907. évi október hó 14-én fog kezdődni.**

Ennélfogva felhívattak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok, akik a teleknyvjegyzésekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

4. mindazok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól. Dész, 1907. évi július hó 14. napján.

Dr. Mészöly

kir. tszéki bíró.

Sz. 1089-1907. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX-ik t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. II. 227. sz. végzése következtében Dr. Horváth Emil ügyvéd által képviselt Vajda M. javára, Szóts Mihály ellen 94 kor. 26 fill. s jár. erejéig 1906. évi május hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1183 koronára becsült következő ingóságok u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladottak.

Mely árverésnek a dési kir. járásbírósnak 1907. évi V. 932/1. számú végzése folytán 94 korona 27 fill. tőkekövetelés, ennek 1906. évi márczius hó 26-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 56 korona 06 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Désen, adós lakásán közbejövettel leendő megtartására **1907. évi augusztus hó 27-ik napjának d. e. 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Désen, 1907. évi július hó 31-ik napján.

Szentpétery,

kir. bír. végrehajtó.

Steckenpferd- liliumtejszappan

Bergmann & Co-tól Drezda és Tetschen a/E. a naponta beérkező elismerő-levelek szerint a legjobb és leghatásosabb gyógyszerzappan szeplő ellen, valamint a bőrt üdén és lágyan tartja és arczsint kölcsönöz. Darabonként 80 fillérért kapható minden gyógyszerárban, drogériában, illatszert-, szappan- és fodrász-üzletben. 8-40

Telefon-szám: 22.

ALAPITTATOTT: 1877-ben.

Telefon-szám: 22.

Legrégibb és legjobban berendezett könyvnyomda.

DEMETER és KISS

DÉS, RÁKÓCZI-TÉR 5. SZ.

KÖNYVNYOMDA

Mindennemü könyvnyomdai munkák, u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, hivatalos, gazdasági, ipari és kereskedelmi rovatos ívek, nagyválasztéku és legszebb tánczvigalmi és menyegzői meghívók, eljegyzési kártyák, gyászlapok, névjegyek s minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árban felvételnek s pontosan és izlésesen elkészítettnek.

KÖNYVKÖTÉSZEZET

A könyvkötő szakmába tartozó mindennemü munkák, u. m. hivatalok, pénzüintézetek kereskedelmi és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak részére szükséges könyvek kötése, használt könyvek újra kötése és javítása a legolcsóbb árban felvételnek és legszebb kivitelben eszközöltetnek.

DEMETER ÉS KISS könyvnyomdájában

 egy nyomdász tanuló felvétetik.